

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ

ΛΗΜΜΥΡΑ ἐγκληματικὴ μαστίζει ἀπὸ τινος τὴν Ἑλλάδα. Ληστεῖαι καὶ δολοφονίαι, ἀναιρέσεις καὶ τραυματισμοί, ἀπαγωγαὶ καὶ βιασμοί, κλοπαὶ καὶ ἐκβιάσεις, πλαστογραφίαι καὶ κιβδηλίαι καὶ πλεῖστα ὅσα ἄλλα ἐγκλήματα καθ' ἡμέραν ἀγγέλλονται ἐκ τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ εὐδαίμονος ἡμῶν βασιλείου. Μὴ δέ τις νομίσῃ ὅτι τὰ εἰς γνῶσιν τῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ κοινοῦ περιερχόμενα κακουργήματα εἶναι τὰ μόνα τελούμενα. Προσθέσατε εἰς πάντα ταῦτα καὶ τὰ μὴ ἀνακαλυπτόμενα, οἷον παιδοκτονίας καὶ ἀμβλώσεις, ἀπιστίας καὶ ἀπάτας καὶ εἴ τι ἄλλο, καὶ ἂν δυνηθῇτε μὴ βυθισθῇτε εἰς σκέψεις θλιβεράς διὰ τὴν ὄντως ἀπελπιστικὴν ταύτην κατάστασιν. Δὲν εἰξεύρω ἀκριβῶς ποία ἡ ἀναλογία τῶν ἐγκλημάτων πρὸς τὸν πληθυσμὸν τοῦ μικροῦ ἡμῶν κράτους, οὐδαμῶς ὅμως ἀμφιβállω ὅτι μείζονα οὐδὲν ἕτερον τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν παρουσιάζει. Καὶ τὸ κακὸν ὅλον ἐξαπλοῦται· ἂν δ' οὕτω ἐξακολουθήσῃ προβαῖνον θὰ ἔλθῃ ἐποχὴ, καθ' ἣν οἱ μὴ ἐγκληματίαι Ἕλληνες θὰ μετρῶνται εἰς τὰ δάκτυλα, θὰ παραστῇ δ' ἴσως ἀνάγκη, κατὰ τὸ πρόρρημα ἅγαν ἀπαισιοδόξου φίλου μου, ν' ἀνεγερθῶσι φυλακαὶ εὐρεῖαι καὶ δεσμοκτήρια πολυδαίδαλα ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ἑλληνίδος γῆς, ἵνα περιλάβωσι τοὺς ἐγκληματίας ἀπογόνους τῶν Μαραθωνομάχων καὶ τῶν λεοντοθύμων μαχητῶν τοῦ 21, μολονότι ἡ ἀτιμωρησία παρ' ἡμῖν θὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ τῆς ματαίας ταύτης δαπάνης, ἂν μάλιστα ἐπὶ πολὺ παραταθῇ ἡ πονηρὰ ἐποχὴ τῆς χρηματικῆς δυσπραγίας καὶ τῶν οἰκονομικῶν.

Ἀχμάζει λοιπὸν ἐν Ἑλλάδι τὸ ἐγκλημα ὅσον οὐδὲ τὰ γράμματα οὐδ' αἱ τέχναι ἤχμασάν ποτε· μακάριοι δ' ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, νήδυμον ὑπνώττομεν ὀνειρευόμενοι τῆς πατρίδος τὸ μεγαλεῖον· κατὰ καιροὺς δὲ μόνον ἐξεγείρονται αἱ ἐφημερίδες καὶ βάλλουσι

κραυγὴν ὀδύνης· εἰς τοῦτο δὲ προάγονται—ἄς μοί το συγχωρήσωσιν οἱ κ. κ. δημοσιογράφοι—οὐχὶ ἐκ πραγματικοῦ πόνου διὰ τὸν ἐπισυμβαίνοντα ὄλεθρον, ἀλλὰ διὰ τὰ νὰ αἰτιαθῶσι τὰς ἀρχὰς καὶ νὰ ἐπιρρίψωσι τὴν εὐθύνην—αἱ ἀντιπολιτευόμεναι, ἐννοεῖται—ἐπὶ τῶν κυβερνώντων. «Ἡ δημοσία τάξις διεσαλεύθη ἐκ βάρων, ἅφ' ἧς ἡ παρούσα Κυβέρνησις ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν» γράφει· ἡ μὲν, «τὰ ἐγκλήματα ἐπολλαπλασιάσθησαν ἐπὶ τῆς παρούσης διοικήσεως» κραυγάζει ἡ δέ, «οἱ φυγοδικοί δὲν καταδιώκονται· οἱ κακοῦργοι προστατεύονται ὑπὸ τῶν φίλων τῆς Κυβερνήσεως» γογγύζει ἡ ἄλλη, «ἡ ἀσφάλεια τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς καὶ καὶ τῆς περιουσίας τοῦ πολίτου κατέστη προβληματικὴ ἐνεκα τῆς ἀδιαφορίας τῶν ἀρχῶν» ὠρύεται ἑτέρα. Τοιαῦται ἡ παραπλήσιαί τῶν ἐφημερίδων αἱ ἱερεμιάδες καταλήγουσαι διὰ τῆς αὐτῆς πάντοτε ἐπ' ὧδου «πρέπει νὰ πέσῃ ἡ λαοφθόρος Κυβέρνησις». Καὶ ὁλονὲν ἐξακολουθοῦσι τὸν αὐτὸν ψάλλοντες ψαλμὸν οἱ φιλοπάτριδες δημοσιογράφοι, καὶ δὲν ἐπιλαμβάνονται τοῦ ὄντως σοβαροῦ ζητήματος τῆς ἐγκληματικότητος ἀπὸ ὑψηλοτέρας ἀπόψεως, οὐδὲ ἀναζητοῦσι τὰ πραγματικὰ αὐτῆς αἷτια καὶ τὰ μέσα τῆς περιστολῆς τοῦ κακοῦ. Φρονῶ δὲ ἀδιστακτικῶς, καὶ δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ ὁ ἀντιδοξῶν, ὅτι ἂν οἱ δημοσιογράφοι ἐμελέτων τὸ ζήτημα ὡς δεῖ θὰ προέκυπτε καλὸν τι. Ἀλλὰ ποῦ καιρὸς καὶ χῶρος διὰ τοιαῦτα μικρολογήματα! Ἡ πολιτικὴ, βλέπετε, ἅφ' ἑνὸς καὶ ἡ περιγραφὴ τῶν ἐγκλημάτων ἅφ' ἑτέρου εἶναι τὰ κυριώτατα τῶν ἐφημερίδων θέματα· ἂν δὲ περισσεύσῃ χῶρος, ἀφιερῶνται εἰς ἄλλα σπουδαιότερα, οἷον κρίσεις περὶ τῆς Χάϊδως καὶ τῆς Ἀλεποῦς κ.τ.τ.

Καὶ ἡ μὲν πολιτικὴ, οὔσα ἡ πρωτίστη τῆς δημοσιογραφίας τροφή, δικαίως ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότερον τῶν ἐφημερίδων θέμα· οὐδαμῶς λοιπὸν ἐννοῶ νὰ μεμφθῶ ἐπὶ τούτῳ τοὺς δημοσιογράφους. Πλὴν ἐπιτραπήτω μοι νὰ ἐρωτήσω αὐτοὺς τίς ὁ σκοπὸς τῆς ἐγκληματογραφίας, τῆς λεπτομεροῦς δηλονότι ἐξιστορήσεως τῶν ἐγκλημάτων; ὁποῖαν ὑπηρεσίαν δι' αὐτῆς παρέχουσι τῇ πολιτείᾳ; Νομίζω, ἢ μᾶλλον συντάσσομαι μετὰ τῶν φρονούντων, ὅτι μεγάλου κακοῦ γίνονται πρόξενοι αἱ ἐφημερίδες διὰ τῆς ἐγκληματογραφίας.

* *

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ζῶον ἐξόχως μιμητικόν, τὸ μιμητικώτερον ἴσως πάντων τῶν ἄλλων. Εἶναι δὲ ἡ μίμησις δύναμις ἔμφυτος, ἐκδηλουμένη ἀπὸ αὐτῆς τῆς κοιτίδος ὡς ἐν τῶν μᾶλλον ἐκπεφρασμένων ἐνστίκτων τοῦ ἀνθρώπου· αὐτῇ δὲ κατὰ μέγα μέρος

ὀφείλεται ἡ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν τελειοποιήσις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Καὶ δὴ μήτοι τῆς φιλολογίας ἐν γένει καὶ τῆς τέχνης δὲν εἶναι πηγὴ γονιμοτάτη ἡ μίμησις ; Τίς συγγραφεὺς συνέγραψεν, ἢ ποιητὴς ἐπόνθησεν, ἢ ζωγράφος ἔγραψεν, ἢ γλύπτῃς ἔγλυψε χωρὶς ἄλλον νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει, ὃν ἔστω καὶ ἀκουσίως νὰ μιμηθῇ ; Ἡ λατινικὴ φιλολογία ἅπαντα εἶναι τῆς ἐλληνικῆς ἀντανάκλασις· ὁ Βιργίλιος μιμεῖται τὸν Ὅμηρον, ὁ Πλαῦτος τὸν Δίφιλον, ὁ Τερέντιος τὸν Μένανδρον, ὁ δὲ Κικέρων ἐμπνέεται ἐκ τῶν λόγων τοῦ Δημοσθένους καὶ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πλάτωνος. Καθ' ὅσον δὲ ἀπομακρυνόμεθα τῶν ἀρχαίων ἐκείνων χρόνων πρὸς τὴν σύγχρονον ἐγγίζοντες φιλολογίαν, ἐπὶ τοσοῦτον ἡ μίμησις καταφανέστερα ἐκδηλοῦται. Ὁ Ρακίνας, ἐπὶ παραδείγματι, τὸν Σοφοκλέα καὶ τὸν Εὐρυπίδην ἀπομιμεῖται, ὁ δὲ Boileau κυριολεκτικῶς ἐξεγάλλισε τὸν Ὁράτιον. Τί δὲ νὰ εἰπώμεν περὶ τῆς κυρίως συγχρόνου φιλολογίας πάντων τῶν ἐθνῶν ; πανταχοῦ καὶ πάντοτε τὴν μίμησιν ἀνευρίσκομεν διατρέφουσαν αὐτὴν καὶ παράγουσαν ἀριστουργήματα, τιμὴν καὶ δόξαν τοῖς μιμηταῖς περιάπτοντα. Ἡ τί νὰ εἰπώμεν διὰ τὴν τέχνην ; Τὰ ἔργα τῶν ἀθανάτων γλυπτῶν καὶ ζωγράφων πάσης ἐποχῆς δὲν μαρτυροῦσιν ἄρά γε διὰ τῆς εὐγλώττου αὐτῶν σιγῆς ὅτι ἡ μίμησις εἶναι ἡ καθοδηγοῦσα τὴν φαντασίαν δύναμις ; Ἄν δὲ διὰ τῆς διανοίας ἀνέλθωμεν μέχρι τῶν ἀγνώστων ἐκείνων πρωτουργῶν, οἵτινες πρῶτοι ἐντέχνως τὰς σκέψεις αὐτῶν ἐξήνεγκον καὶ τὰ αἰσθήματα, θέλωμεν εἶδει ἀπεικονίσματα, ἐν οἷς οἱ ἀπεικονίσαντες τὴν φύσιν ἀπειμιμήθησαν. «Οἱ τὴν τέχνην πλάσαντες, λέγει ὁ Diderot, τὴν φύσιν εἶχον ὡς πρότυπον· οἱ δὲ τελειοποιήσαντες αὐτὴν, αὐστηρῶς κρινόμενοι, δὲν εἶναι εἰμὴ τῶν πρώτων μιμηταί.» Ὁ κύκλος ἄλλως τε τῶν ἀνθρωπείων ἰδεῶν δὲν εἶναι τόσο ἐκτεταμένος, ὥστε νὰ μὴ ὑφίστανται αὐταὶ οἰονεὶ ἀνακύκλιν, οὕτω δὲ νὰ ἐμφανίζωνται ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων εἰς τὰ νεώτερα ἔργα. Προκειμένου δὲ περὶ φιλολογίας λίαν προσφυῶς εἶπεν ὁ Βολταῖρος ὅτι «τὰ βιβλία εἶναι ὡς τὸ πῦρ ἐν ταῖς ἐστίαις ἡμῶν· λαμβάνει τις τὸ πῦρ τοῦτο παρὰ τοῦ γείτονος, τὸ ἀνάπτει εἰς τὸν οἶκόν του, τὸ μεταδίδει εἰς ἄλλον, οὕτω δὲ εἰς πάντας ἀνήκει». Ὀλίγοι δὲν θὰ γνωρίζωσιν, ὑποθέτω, τοὺς ἐξῆς στίχους τοῦ Alfred de Musset :

Byron, me direz - vous, m' aservi de modèle.

Vous ne savez donc pas qu' il imitait Pulci ?

Lisez les Italiens, vous verrez s' il les vole.

Rien n' appartient à rien, tout appartient à tous.

Il faut être ignorant comme un maître d' école
 Pour se flatter de dire une seule parole
 Que personne ici - bas n' ait pu dire avant vous.
 C' est imiter quelqu' un que de planter des choux !

Πανταχοῦ λοιπὸν καὶ πάντοτε ἡ μίμησις πρωταγωνιστεῖ καὶ εἰς τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν καλλιτεχνίαν, καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πράξεις τοῦ καθημέραν βίου. Ἐξετάζοντες δὲ πρακτικώτερον τὸ ἐνστικτον τοῦτο βλέπομεν οἷαν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἀσχεῖ ἐπίδρασιν. Οὕτως, ἄτομα διαφορωτάτου χαρακτῆρος καὶ ὅλως ἀντιθέτων ἔξεων καὶ κλίσεων, ζῶντες ἐν ἐπικοινωνίᾳ, ὁμοιάζουσι πρὸς ἄλληλα οὐ μόνον κατὰ τὸν χαρακτῆρα, τὰς σκέψεις καὶ τὸ ἠθικὸν ἐν γένει, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς τρόπους καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ σχήματα καὶ τὰς χειρονομίας· πολλάκις μάλιστα μετὰ τινος χρόνου συμβίωσιν παρατηρεῖται ὁμοιότης καὶ κατ' αὐτὸν τὸν ἦχον τῆς φωνῆς. Παρὰ πλείστοις ὅσοις ἡ πρὸς μίμησιν ὁρμὴ εἶναι ὅλως ἀκουσία καὶ ἀκατανίκητος μάλιστα. Συνδιαλέγεται τις μετὰ τινος ἔχοντος τὴν ἔξιν νὰ χαμμύη τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν π. χ. καὶ ἄκων φέρεται νὰ πράξῃ τὸ αὐτό. Ἀλλὰ καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν νόσων ἐξικνεῖται πολλάκις ἡ μίμησις· οὕτως, πολλοὶ τῶν ἱατρῶν ὑποστηρίζουσιν ὅτι δύναται τις νὰ πάθῃ ἐπιληψίαν μόνον διότι εἶδεν ἐπιληπτικὸν καταλαμβανόμενον ὑπὸ τοῦ παροξυσμοῦ. Πλεῖστα δ' ὅσα περιστατικὰ ἀναφέρονται γυναικῶν, αἰτινες ἔπαθον ὑστερισμὸν μόνον διότι παρέστησαν θεαταὶ κατὰ τὰς ὑστερिकास προσβολὰς ἄλλων πασχουσῶν τὴν νευρώσιν ταύτην· ἐν τοῖς χρόνικοις μάλιστα τῆς ἐπιστήμης ἀναγράφονται καὶ πραγματικαὶ ἐπιδημίαι ὑστερικαὶ ὀφειλόμεναι εἰς τὴν μίμησιν. Καὶ ἄλλα δέ, σπασμωδικὰ ἰδίως, νοσήματα δύναται τις νὰ πάθῃ διὰ τῆς μιμήσεως, καὶ φέρω ἐμὲ αὐτὸν ὡς παράδειγμα. Φοιτητὴς ἔτι ὢν ἤμην ἐκ τῶν τακτικωτέρων ἀκροατῶν τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ τῆς Ἱατροδικαστικῆς καὶ τότε ὑφηγητοῦ Γεωργαντᾶ, πάσχοντος ὑπὸ σπασμοῦ τῆς παρεῖας. Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ σπασμοῦ κατελαμβανόμεν ἄκουσίως ἀτενίζων τὸν διδάσκοντα, ὥστε ἡναγκάσθην ν' ἀπόσχω τῶν παραδόσεών του, ἵνα μὴ ὀριστικῶς πάθω τὸ ὀχληρὸν νόσημα.

Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ τις ἀρνούμενος ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἰς πᾶσαν αὐτοῦ πράξιν ἐκ μιμήσεως ὁδηγεῖται. Ἐννοεῖται ὅτι εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν πράξεων — καλῶν ἢ κακῶν — πρωτίστως ἐπιδρῶσι τὰ ἐνστικτα, αἱ τάσεις, ὁ χαρακτῆρ ἐν ἐνὶ λόγῳ. Ὁ πρῶτος τὸ ἦθος καὶ ἀγαθὸς τὴν ψυχὴν, ὁ ἀγαθοεργὸς καὶ εὐεργετικὸς θ' ἀπομιμηθῇ ἄλλους ὁμοίους αὐτῷ, αἱ δὲ πράξεις θὰ συνάδωσι πρὸς

τὸν χαρακτῆρα τοῦ τούναντίον ὁ φαῦλος τὰ ἤθη, ὁ φύσει πρὸς τὸ κακὸν ρέπων δὲν θὰ διαπράξῃ ἀγαθὴν τινα πράξιν, ἀλλὰ τοὺς ὁμοίους αὐτῷ μιμούμενος θὰ κακουργήσῃ καὶ οὕτω καθεξῆς. Μὴ λησμονῶμεν ἐν τούτοις ὅτι τῆς μιμήσεως ἡ ἰσχὺς καὶ ἡ ἐπήρεια εἶναι τοσαύτη—ὡς ἄνω εἴρηται—ὥστε καὶ τὸν χαρακτῆρα νὰ μεταβάλῃ ἀπὸ ἀγαθοῦ εἰς πονηρὸν καὶ τανάπαλιν, ἐντεῦθεν δ' ἐπήγασε τὸ ἀξίωμα τῶν ἠθικολόγων τοῦ ἀποφεύγειν τὴν μετὰ διεφθαρμένων ἀνθρώπων ἀναστροφὴν καὶ κοινωνίαν.

Πλὴν ἐξετράπην ἴσως πέραν τοῦ δέοντος τοῦ σκοποῦ καίτοι πολλὰ δύναται τις περὶ μιμήσεως νὰ γράψῃ καὶ νὰ μὴ ἐξαντλήσῃ τὸ θέμα. Σπεύδων λοιπὸν νὰ ἐπανεέλθω ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐγκληματογραφίας κλείω τὴν παρέκθασιν—ὀλίγον ἀποτόμως ἴσως—ὑποστηρίζων ὅτι καὶ τὸ ἐγκλημα εἶναι πρᾶξις μιμήσεως.

..

Δέχομαι ὅτι ὁ ἐγκληματίας γεννᾶται τοιοῦτος, γεννᾶται τοῦτέστι φέρων τοῦ ἐγκλήματος τὸ σπέρμα, τὴν πρὸς αὐτὸ τάσιν, τὸ ἐνστικτον ἢ τὴν προδιάθεσιν, ἃν θέλετε νὰ λαλήσω ἐπὶ τὸ ἱατρικώτερον. Δέχομαι τέλος ὅτι τὸ ἐγκληματεῖν εἶναι ἰδία ψύχωσις, φρενοπάθεια, διαστροφή τοῦ ἠθικοῦ ἢ ὅπως ἄλλως θέλουσιν οἱ φρενολόγοι ν' ἀποκαλέσωσιν αὐτήν, καίτοι τὸ ζήτημα διατελεῖ ἐτι ἐπὶ τοῦ τάπητος τῆς συζητήσεως καὶ τῆς ἐρεῦνης. Οὐδεὶς ὁμως δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι ἡ πρὸς τὸ ἐγκλημα τάσις καὶ προδιάθεσις δυνατόν νὰ καταπολεμηθῇ, νὰ μετριασθῇ ἢ καὶ ὅλως νὰ ἐξουδετερισθῇ δι' ἐπικαίρου ἀγωγῆς, ἀπαραλλάκτως ὅπως ἡ πρὸς νόσον τινὰ προδιάθεσις καταπολεμεῖται ὑφ' ἡμῶν τῶν ἱατρῶν διὰ τῶν καταλλήλων ὑγιεινῶν συνθηκῶν καὶ τῆς ἀρμοζούσης θεραπείας. Ὡς δὲ ἀπὸ τοῦ φέροντος νοσηρὰν τινα προδιάθεσιν πρέπει ν' ἀποκρούσῃ ὁ ἱατρός ὡς οἷόν τε τ' ἄμεσα, τὰ προκαλοῦντα τὴν νόσον αἰτία, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ εἰς τὸ ἐγκλημα προδιατεθειμένου δέον ν' ἀπομακρύνῃται πᾶσα περίστασις ἱκανὴ νὰ διεγείρῃ τὸ ἐμφωλεῦον ἐνστικτον καὶ νὰ μεταβάλῃ τὸν προδιατεθειμένον εἰς ἐγκληματίαν, καὶ δὴ ἡ μίμησις.

Τούτου τεθέντος δὲν νομίζετε ὅτι αἱ ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων παρεχόμεναι λεπτομερεῖς ἀφηγήσεις τῶν καθ' ἡμέραν συμβαινόντων αἱματηρῶν δραμάτων καὶ ἄλλων ἐγκλημάτων εἶναι ἱκαναὶ αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς νὰ διεγείρωσι τὴν μίμησιν; Ἐπὶ τούτου οὐδεμία χωρεῖ ἀμφισβήτησις, ὡς δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησης ὅτι καὶ ὁ πληθυσμὸς τῶν αὐτοχειριῶν κατὰ τὸ πλεῖστον ὀφείλεται εἰς τὰς περιγραφὰς τῶν ἐκάστοτε συμβαινουσῶν τοιούτων ἀπονενοημένων

πράξεων, ὧν αἱ πλεῖσται εἰσὶν ἀντίγραφα ἢ μὲν τῆς δέ. "Ανθρω-
 πός τις κατατρυχόμενος ὑπὸ ἀνιάτου νόσου καὶ εἰς μάτην θερα-
 πείαν προσδοκῶν, ἥ καὶ τὸν τελευταῖον αὐτοῦ ὄβολον ἀπολέσας
 καὶ βαρέως τὴν πενίαν φέρων, διαρρηγνύει τὸ κρανίον του. "Αλλος
 τις ὑπὸ ἀναλόγους διατελῶν περιστάσεις καὶ ἀναζητῶν μέσον
 ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῶν δεινῶν, ἀναγινώσκει αἴφνης εἰς τὰς ἐφημε-
 ρίδας τὴν αὐτοκτονίαν τοῦ πρώτου καὶ ἀμέσως ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ
 ριζοῦται τῆς αὐτοχειρίας ἡ ἰδέα. "Αναζητεῖ μέσον ἀπαλλαγῆς
 καὶ το εὐρίσκει καὶ τέλος αὐτοκτονεῖ καὶ αὐτός. Οὐ μόνον δ' εἰς
 τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ἐκ τῆς μιμήσεως ὁδηγεῖται, ἀλλὰ
 πολλάκις καὶ εἰς αὐτὸν τῆς ἐκτελέσεως τὸν τρόπον. Εἰς ἤρκεσε
 νὰ ριφθῇ ἐπὶ τῶν σιδηρῶν ἐλασμάτων σιδηροδρόμου καὶ ἐκεῖ φρι-
 κωδῶς νὰ τερματίσῃ τὸν βίον καταμελιζόμενος ὑπὸ τῶν τροχῶν
 τῆς ἀτμαμάξης, διὰ νὰ καταστῇ τὸ μέσον τοῦτο ἐν τῶν συνη-
 θεστέρων πρὸς αὐτοχειρίαν. Πρὸ ὀλίγων ἔτι ἐτῶν γνωστός ἐν
 Ἀθήναις δικηγόρος ἠυτοκτόνησε ριφθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ
 τοῦ ἀτμοπλοίου κατὰ τὸν μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Σύρου πλοῦν.
 πέντε ἡμέρας μετὰ τὸ συμβάν—διατυμπανισθὲν ἐννοεῖται διὰ τῶν
 ἐφημερίδων—ἄλλος γνωστός ἐπίσης ἐκ Πατρῶν πολιτευτὴς ἠυτο-
 κτόνησε ριφθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ τὸν αὐτὸν μεταξὺ Πει-
 ραιῶς καὶ Σύρου πλοῦν. Ὁ ζαχαροπλάστης Χ. αὐτοκτονεῖ ριπτό-
 μενος ἐπὶ τινος ἀποκρήμνου ἐν Φαλήρῳ λόφου εἰς τὴν θάλασσαν.
 ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἐβδομάδος ἄλλος—ἀναγνῶσας ἀναμφιβόλως τὸ
 γεγονός εἰς τὰς ἐφημερίδας—ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ λόφου ριφθεὶς ὅμοιον
 εὔρε θάνατον. Τὰ περιστατικὰ ταῦτα καὶ πλεῖστα ὅσα ἄλλα,
 ἱκανὰ τόμους ὀλοκλήρους νὰ πληρώσωσιν, ἀποδεικνύουσιν ἢ οὐ
 τὴν ἐπιρροὴν τῆς μιμήσεως; Ἀλλ' ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ ἐγκλήμα.

Τελεῖται ἐν κακούργημα. Τὴν ἐπιούσαν ἂν μὴ αὐθημερὸν θά
 ἴδῃτε τὰς ἐφημερίδας σπενδούσας νὰ γνωρίσωσι τῷ κοινῷ καὶ τὰς
 ἐλαχίστας αὐτοῦ λεπτομερείας· δὲν ἐννοοῦσιν οὔτε κεραίαν νὰ
 παραλείψωσι. Διὰ τοῦτο ἅμα τῷ ἀκούσματι οἱ ρέπορτερ τίθενται
 εἰς κίνησιν· μεταβαίνουν ἐπὶ τοῦ τόπου τοῦ ἐγκλήματος—διότι
 καὶ αὐτὸν πρέπει νὰ περιγράψωσι—καὶ ἐκεῖ ἀπὸ τῶν παριστα-
 μένων, τῶν γειτόνων, τῶν προσδραμόντων περιέργων καὶ αὐτῶν
 τῶν ἀγιοποιῶν συλλέγουσι πληροφορίας· μετὰ τοῦτο λαμβά-
 νουσι συνεντεύξεις μετὰ τῶν αὐτουργῶν, τῶν συγγενῶν τοῦ θύ-
 ματος, τῶν ἄλλων ἐνδιαφερομένων· τρέχουσιν εἴτα εἰς τὴν εἰσαγ-
 γελίαν καὶ τὴν ἀνάκρισιν καὶ κατορθοῦσι καὶ ἐκεῖθεν πολλὰς νὰ
 συλλέξωσι πληροφορίας. Καταρτίζουσιν οὕτω φρικαλέον μυθιστό-
 ρημα, ὅπερ φροντίζουν νὰ κοσμήσωσι καὶ διὰ τῶν εἰκόνων τῶν
 αὐτουργῶν καὶ αὐτῶν τῶν θυμάτων. Καὶ ἐξακολουθοῦσιν ἐπὶ

πολλὰς κατὰ συνέχειαν ἡμέρας νὰ πληρῶσι τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων ἐπαναλαμβάνοντες πολλάκις τὰ αὐτά, ἅμα ὡς νεωτέραν λεπτομερείαν ἢ ἄγνωστον ἐπεισόδιον δὲν ἔχωσι ν' ἀναγράψωσιν. "Ὅσω δὲ φρικωδέστερον τὸ ἐγκλήμα τόσω μᾶλλον ἡ φαντασία των ἐξάπτεται καὶ τόσω τραγικωτέραν τὴν περιγραφὴν συντάσσουν, αἰμοστάζουσιν, ἀναδίδουσιν πῦρ καὶ λάβαν ὡς κρατὴρ ἡφαιστείου ἐν ἐκρήξει. Δὲν ἀρκοῦνται δ' εἰς ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς κρίσεις αὐτῶν ἐκφέρουσι καὶ τὰς εἰκασίας, καὶ ψυχολογοῦσιν ἐπὶ τῶν ἐγκλημάτων, καὶ ἀναζητοῦσι τὰ αἷτια τοῦ ἐγκλήματος, καὶ ποσάκις δὲν παριστῶσιν ὡς ἥρωας τοὺς φοβερωτέρους τῶν κακούργων! Τί δὲν ἐγράφη περὶ Τσουλῆ καὶ Παπακυριτσοπούλου! Ὁ βίος αὐτῶν περιεγράφη ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ, ἡ ἀνδρεία αὐτῶν ἐξυμνήθη, ἡ εὐφυΐα ἐθαυμάσθη καὶ τόσα περὶ αὐτῶν ἐγράφησαν, ὅσα οὐδὲ διὰ τὸν μεγαλείτερον τοῦ ἔθνους εὐεργέτην.

Ἀλλὰ δὲν ἐννοεῖτε λοιπόν, κύριοι δημοσιογράφοι, οἷου κακοῦ γίνεσθε πρόξενοι διὰ τῶν τοιούτων ἀπαισιῶν περιγραφῶν; Δὲν ἐννοεῖτε ὅτι ὅ,τι ὑμεῖς γράφετε ἐντυπῶνται ἐν τῇ φαντασίᾳ τῶν ὁπωςδήποτε πρὸς τὸ ἐγκλήμα ρεπόντων καὶ ὅτι πρώτης εὐκαιρίας δοθείσης θ' ἀναμνησθῶσιν οὗτοι τῶν περιγραφῶν σας καὶ θὰ κακουργήσωσι κατὰ τὸ δοθὲν αὐτοῖς παρ' ὑμῶν ὑπόδειγμα; Εἶναι ὡς νὰ ὀπλίζετε τὴν χεῖρα τοῦ κακούργου, ὡς νὰ διδάσκητε αὐτῷ τὸν τρόπον τοῦ ἐγκληματεῖν. Ἐν Γαλλίᾳ μία τῶν κυριωτέρων αἰτιῶν τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἐγκλημάτων κοινῇ θεωρεῖται ἡ ἐφημερίς Tribunal illustré, ἡ δημοσιεύουσα περιγραφὰς καὶ εἰκόνας τῶν ἐγκλημάτων καὶ τῶν ἐν τοῖς κακουργιοδικείοις δικῶν. Καὶ δὲν ἔχουσιν ἄδικον πολλάκις ἄλλως τε αὐτὸς ὁ κακούργος ἀπολογούμενος ὁμολογεῖ ὅτι τὸ ἐγκλήμα διέπραξεν ὁρμηθεὶς ἐκ τῆς περιγραφῆς τοῦ δεῖνα κακουργήματος, ἣν εἰς τὰς ἐφημερίδας ἀνέγνωσεν καὶ ἣτις ἀνεξιτήλως ἐνεχαράχθη ἐν τῇ φαντασίᾳ αὐτοῦ. Ἐνθυμοῦμαι τῷ 1880 ἐν Παρίσιος διάσημον κακούργον, τὸν Manesclou ἂν δὲν μ' ἀπατᾷ ἡ μνήμη, βιάσαντα καὶ κατακρουρήσαντα ἐξαετὲς κοράσιον, ὅστις ἀπολογούμενος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δίκης ἔλεγεν: « — Ἀφ' ὅτου ἀνέγνωσα τὸ ἐγκλήμα τῆς ὁδοῦ . . . , ἔβλεπα ὅλα ἐρυθρά· τὰ πάντα μοὶ ἐφαίνοντο αἶμα στάζοντα· ἤσθανόμην ἐμαυτὸν ἀκαθέκτως φερόμενον εἰς τὴν διάπραξιν παρορσίου ἐγκλήματος. "Ἦθελα, προσεπάθουν ν' ἀπομακρύνω ἀπὸ τῆς φαντασίας μου τὴν ἀπαισίαν ταύτην ἰδέαν, πλὴν εἰς μάτην· ἦν πολὺ ἰσχυροτέρα τῆς θελήσεώς μου ἡ ὠθοῦσά με δύναμις. Ἡμέραν τινα ἀνερχόμενος τὴν κλίμακα τῆς οἰκίας εἰς ἣν κατόικουν, συνήντησα τὴν μικρὰν ἐκείνην καὶ αἰφνης

ἡσθάνθην τὸ αἷμα ἀνελθὸν εἰς τὴν κεφαλὴν μου » Καὶ ἀφηγεῖτο ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ φρικαλεότητι τὸ ἔγκλημά του. Ἡ τοιαύτη τοῦ ἐγκληματίου ὁμολογία δὲν λαλεῖ εὐγλωττότερον καὶ πειστικώτερον πάσης περὶ μιμήσεως τῶν ἐγκλημάτων μελέτης ;

Ἦδη ὅς μοι ἐπιτρέψωσιν οἱ κύριοι ἐγκληματογράφοι ν' ἀπευθύνω αὐτοῖς μίαν τελευταίαν ἐρώτησιν : Ἀποδεδειγμένου καὶ ἀναμφισβητήτου ὄντος ὅτι σπουδαίως ἐπιδρῶ ἡ μίμησις εἰς τὸν πολλαπλασιασμόν τῶν ἐγκλημάτων, συντελοῦσιν οὗτοι ἢ οὐ πρὸς τοῦτο ;

..

Ἄν μοι ἐδίδετο ἡ ἐξουσία τοῦ νομοθετεῖν θὰ ἐνομοθέτουں : Ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ προστίμων δεκαχισχιλίων δραχμῶν καὶ τριετοῦς φυλακίσεως ἡ ἐν ταῖς ἐφημερίσι περιγραφὴ τῶν ἐγκλημάτων καὶ τῶν αὐτοκτονιῶν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ τὰ μὲν θὰ περιεστέλλοντο καὶ αἱ δὲ θὰ ἡλαττοῦντο.

Ἀθῆναι 1 Σεπτεμβρίου 1892.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Δ. ΚΑΛΔΙΒΩΚΑΣ

BYZANTINAI EIKONEΣ

Η ΟΔΗΓΗΤΡΙΑ

ΕΙΣ τὸν «Προμηθεά» τοῦ Αἰσχύλου, ὀλίγον ἀρκεῖ νὰ ἐνδιατρίψῃ τις ἐπισταμένως, ἵνα παρατηρήσῃ ὅτι ἡ ἐμφάνισις τῶν Ὁκεανίδων ἀποτελεῖ τὴν κυρίαν ὑπόστασιν τοῦ ἔργου, — ὅτι ἐκ τῆς παρουσίας καὶ μόνης ὁ δεσμώτης ἀντλεῖ τὸ μέγα του σθένος ἐναντίον τῶν ἀδίκων βουλῶν τοῦ Διός. Πρὸ τῆς ἐλευσεώς των, βλέπομεν τὸν Προμηθεά ἀφιέμενον εἰς ἀπεγνωσμένας μεμψιμοιρίας, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὑψηλοκρήνου βράχου, ὅπου ὁ Ἥφαιστος ὑπέικων εἰς τὸ Κράτος καὶ τὴν Βίαν τὸν ἔχει προσδέσει διὰ δεσμῶν ἀρρήκτων. Ἀλλὰ τοῦ χάλυβος ὁ κρότος, ἔφθασεν εἰς τὸν μυχὸν τῶν ἀντρων τοῦ Ὁκεανοῦ, καὶ ἐκεῖ ἐξήγειρε τὴν προσοχὴν τῶν Νυμφῶν τῆς θαλάσσης, αἵτινες ἔσπευσαν ταχυπτέρυγοι εἰς τὴν ἄβατον ἐρημίαν,